

Učebné osnovy z tvorivého čítania

Charakteristika učebného predmetu

Predmet Tvorivé čítanie je zavedený v učebných osnovách pre 2. ročník ako nový učebný predmet. Tento predmet poskytne žiakom zážitkové učenie a chápanie kultúrneho bohatstva slovesnej tvorby. Vďaka nemu žiaci budú mať viac príležitostí stretnúť a prečítať si detskú knihu, časopisy určené deťom a už v tomto veku budú mať väčší prehľad o knižnici a knihách, ktoré si budú môcť zapožičiavať.

Čítanie detských časopisov a kníh podľa výberu učiteľa a vlastného výberu detí vytvára nový priestor na motiváciu a aktiváciu žiakov v čítaní s porozumením – čítaní podporujúcim kognitívny, nonkognitívny (afektívny) a psychomotorický rozvoj ich osobnosti. Rozmanité druhové a žánrové literárne formy sa môžu stať zábavným, lákavým i pútavým čítaním pre žiakov. Zároveň pôsobia na hodnotovú (estetickú) orientáciu žiakov i na vzájomnú komunikáciu medzi nimi. Práca s detským časopisom a knihou má vo výchovno-vzdelávacom procese dôležitú a významnú funkciu: vytvára netradičný a podnetný priestor na uplatnenie pre nadaných a talentovaných, ale i pre slabšie prospievajúcich žiakov s originálnym tvorivým potenciálom.

Ciele učebného predmetu

Hlavným cieľom tohto predmetu je získať kladný vzťah k čítaniu a knihám, čo je dôležitý prostriedok získavania nových informácií.

Vyučovanie Tvorivého čítania má smerovať k rozvoju uvedomelého a plynulého čítania, zdokonaľovaniu techniky čítania, rozvoju komunikačných zručností, k prehĺbovaniu pozitívneho vzťahu žiakov k poézii, nácvičku jej prednesu. Taktiež má viesť k zdokonaľovaniu tichého čítania, nácvičku dialogizovaného čítania, dramatizácie textu, vypestovaniu záujmu i návyku čítať, prehĺbovaniu kladného vzťahu k materinskej reči, k chápaniu morálneho posolstva slovenských ľudových rozprávok a známych svetových rozprávok. Má naučiť žiakov vnímať text a rozvíjať ich obrazotvornosť, naučiť ich porozumieť čítanému a hovorenému textu, chápať zmysel ľudových porekadiel, prísloví a pranostiek, vedieť pracovať s ilustráciou, s detským časopisom, orientovať sa v knižnici, vytvoriť priestor na sebarealizáciu všetkých žiakov, aj slabšie prospievajúcich, a tým podporiť ich individuálnu osobnosť, nenásilne a hravo podporiť intelektuálny rozvoj a estetické cítenie všetkých žiakov, ale aj vzbudiť záujem o vlastnú tvorbu a prehĺbenie čitateľského zážitku.

Druhý ročník

1 hodina týždenne, časová dotácia rozšírená o 1 hodinu týždenne,
33 hodín ročne s rozšírením obsahu i časovej dotácie

1. Charakteristika predmetu

Vzdelávací obsah je rozdelený na tri tematické celky:

Slovenské ľudové a svetové rozprávky

Práca s textom z detských časopisov

Návšteva knižnice

V tematickom celku Slovenské ľudové a svetové rozprávky budú žiaci počúvať a čítať slovenské ľudové a svetové rozprávky, pracovať s ilustráciou, s obrázkovou osnovou. Budú sa učiť dramatizovať rozprávky a samostatne čítať rozprávky podľa záujmu.

V druhom tematickom celku Práca s textom z detských časopisov sa žiaci budú venovať čítaniu básní, rozprávok, maľovanému čítaniu, komiksu a náučnému textu. Budú pracovať s textom – dialogizovať ho, nacvičovať estetický prednes básne, ako aj nácvičku výrazného

(estetického) čítania, orientovať sa v komikse. Zamerajú sa na zistenie porozumenia textu a dojmu z prečítaného, ale aj na verbálne reakcie na vnímanie a prežívanie.

V treťom tematickom celku Návšteva knižnice sa žiaci stanú členmi knižnice, naučia sa v nej orientovať, pravidelne ju navštevovať a vymieňať knihy. Absolvujú besedy na vybrané témy.

2. Ciele predmetu

Cieľom Tvorivého čítania v 2. ročníku je vedieť vymenovať hlavné a vedľajšie postavy, kladné a záporné postavy, rozvíjať uvedomelé a plynulé čítanie, zdokonaľovať techniku čítania, vedieť reprodukovať prečítaný text, pracovať s ilustráciou, zdokonaľovať výrazné čítanie, vedieť dramatisovať text, chápať zmysel ľudových porekadiel, prísloví a pranostík.

Naučiť žiakov pracovať s detskými časopismi, pomocou nich obohacovať a rozvíjať slovnú zásobu, aj komunikačné zručnosti. Poznať význam knižníc, systém usporiadania kníh v knižnici a vytvoriť kladný vzťah žiakov ku knihám, podnietiť ich k pravidelným návštevám knižnice.

3. Kľúčové kompetencie

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou primeranou primárnemu stupňu vzdelávania
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu
- rozumie rôznym typom doterajších textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať
- rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a preukazuje záujem o primeranú formu medzikultúrnej komunikácie
- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, vie rozoznať ozajstný problém, premýšľa o jeho príčinách a navrhne riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápaným a spolupracujúcim) spôsobom
- uvedomuje si vlastné potreby a aktívne využíva svoje možnosti
- uvedomuje si svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti
- uvedomuje si svoje práva a povinnosti a aktívne ich realizuje
- účinne spolupracuje v skupine, podieľa sa na vytváraní triednych a celoškolských pravidiel, je zodpovedný a dodržiava dohody
- ochotne prijíma nové nápady, prípadne sám prichádza s novými nápady a postupmi, diskutuje o nich, prispieva k spoločnej práci
- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj
- správa sa kultúrne, kultivovane, primerane okolnostiam, situáciám, sociálnym pozíciám a rolovým funkciami
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr

4. Obsahový štandard

Prehľad tematických celkov

1. Slovenské ľudové a svetové rozprávky (21 hodín)
2. Práca s textom z detských časopisov (7 hodín)
3. Návšteva knižnice (5 hodín)

Obsah tematických celkov

1. Slovenské ľudové a svetové rozprávky

Počúvanie a čítanie slovenských ľudových a svetových rozprávok. Práca s ilustráciou. Práca s obrázkovou osnovou. Dramatizácia rozprávky. Samostatné čítanie rozprávok podľa záujmu.

2. Práca s textom z detských časopisov

Čítanie básní, rozprávok, maľovaného čítania, komiksu a náučného textu. Práca s textom – živá hlasová interpretácia textu (dialogizácia), nácvik estetického prednesu básne, zistenie porozumenia textu a dojmu z prečítaného, verbálne reakcie na vnímanie a prežívanie, nácvik výrazného (estetického) čítania. Orientácia v komikse.

3. Návšteva knižnice

Orientácia v mestskej knižnici. Byť členom knižnice. Pravidelná návšteva a výmena kníh. Besedy v knižnici. Tvorivá dramatizácia.

V rámci predmetu tvorivé čítanie v druhom ročníku budeme rozvíjať prierezové témy environmentálnej výchovy, dopravnej výchovy, osobnostný a sociálny rozvoj, ochrana života a zdravia, tvorba projektu a prezentačné zručnosti, finančnej gramotnosti.

5. Výkonový štandard

Žiak na konci 2. ročníka vie/dokáže:

- poznať 5 ľudových rozprávok a 5 rozprávkových postáv
- sústredene počúvať krátke ľudové rozprávky čítané učiteľom
- vnímať umelecký prednes rozprávok z nahrávok
- rozprávať o pocitoch a morálnom poslanstve rozprávky
- poznať význam ilustrácií v rozprávkových knihách
- nakresliť ilustráciu k rozprávke
- rozprávať o ilustrácii k danej rozprávke
- podľa obrázkovej osnovy porozprávať obsah rozprávky
- vhodne pohybom, rečou vyjadriť obsah rozprávky
- čítať rozprávkové knihy podľa záujmu
- kde sa nachádza mestská knižnica
- orientovať sa v knižnici a nájsť si knihy podľa záujmu
- vážiť si prácu pani knihovníčky
- neničiť knihy, ktoré sú spoločným vlastníctvom
- nadobúdať kladný vzťah ku knihám a časopisom
- reprodukovať prečítaný text
- dramatizovať text
- rozvíjať komunikačné zručnosti
- chápať hlavnú myšlienku rozprávky
- určiť hlavnú a vedľajšiu postavu, kladnú a zápornú postavu

6. Pedagogické stratégie

Pre dosiahnutie cieľov výučby budú na vyučovacích hodinách využívané metódy analýzy a syntézy, didaktických hier, metóda výkladu, rozhovoru a pozorovania. Pri riešení úloh bude využívaná aj skupinová práca a nové metódy vyučovania. V rámci vyučovacieho procesu bude uplatňovaný diferencovaný a individuálny prístup k začleneným žiakom.

7. Učebné zdroje

Knihy pre deti a mládež.

Detské časopisy

8. Hodnotenie predmetu

Žiaci budú hodnotení podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Celkové hodnotenie sa uskutoční klasifikáciou (u začlenených žiakov podľa pokynov špeciálneho pedagóga), priebežné hodnotenia sa uskutočnia známkou i slovným hodnotením.